

inTro

Прочети Изход 19-20.

Вникни в библейския текст.

Един нов Бог

Египтяните се покланят на множество богове. Те вярват, че някои от тях имат повсеместно влияние, докато други имат ограничена власт или специфични сили. Всеки човек в древността разбира, че не трябва да се отнася презрително към боговете. Те имат достъп до свръхестественото. Техните изисквания трябва да бъдат изпълнени. Египетската религия изисква сложна серия от церемонии, които да умиротворят боговете и следователно те да бъдат склонени да поддържат реда. След множество поколения, в които израилтяните са изложени на тези практики и вярвания, те трябва да променят своето разбиране за божество.

Богът на евреите току що ги е избавил от тяхното дълго робство в Египет. Той е показал, че превъзхожда египетския пантеон по всичко и е разкрил, че е различен от всеки друг езически бог. Богът на Авраам, Исаак и Яков изисква единодушната вяроност на народа. Неговия народ няма да се държи като по-голямата част от нациите, покланящи се на множество богове. Този Бог е ревнив и позволява поклонение единствено на Самия Него. Докато много древни култури поддържат концепцията за един главен бог, който често е отговорен за съществуването на света, това божество никога не е единственото съществуващо. Винаги има други богове. Обаче, Богът на Авраам не твърди, че е само първият от много – Той твърди, че е единственият.

Този Бог също така изглежда се интересува и от това как Неговия народ се отнася към другите хора, също толкова колкото от това как Му се покланят те. Той планира да даде на евреите конкретни заповеди, които да управляват и насочват техния морал и закони, но преди да могат да получат тези Десет заповеди, те трябва да се подготвят (Изход 19:10). Бог води евреите при Хорив, Божията планина, така че да бъде с тях и лично да им даде Своите заповеди. Това си струва да бъде повторено – Мойсей не пише заповедите, които да представи пред народа – самият Бог ги изговаря и след това ги написва на две каменни плочи. За да направи това, Той трябва да присъства там физически. И така, когато планината започва да се тресе и гръмотевици да падат, Бог слиза върху нея под формата на огън (ст. 16,18).

inScribe

Прочетете Изход 19-20 от превод по ваш избор.

Препишете любимите си стихове. Можете също така да преразкажете пасажа със свои думи, да скицирате или да направите мисловна карта на главата

Огради повтарящите се думи/идеи.

Подчертай важните за теб думи/идеи.

Свържи със стрелки онези думи/идеи, които се допълват.

Наизусти любимия си стих от Изход 19-20.

Защо Бог описва себе Си като ревнив? Какво има предвид?

Вие искате ли ревнив партньор? Защо да или защо не?

Един ревнив Бог

Преди Бог да представи условията на завета, който Той и израилтяните сключват, Той разкрива Своего присъствие на народа по страховит начин. Светкавици проблясват. Гръмотевици бучат в планината. Хората са уплашени. След това, Мойсей казва на народа, че не трябва да се боят. Те трябва да знаят, че Бог само ги изпитва чрез тази изява на сила (Изход 20:20). Накрая, те са толкова уплашени, че казват на Мойсей да говори с Бога от тяхно име.

Преди Господ да изложи условията на завета, който предлага на еврейския народ, Той им припомня какво е направил за тях: „Вие видяхте какво сторих на египтяните, а как носих вас на орлови крила и ви доведох при Себе Си“ (19:4). Бог иска израилтяните да разберат, че Неговото най-голямо желание е да има близка връзка със Своя народ. По същият начин, по който орлицата се грижи за своите пиленца, така и Бог се грижи за Своите деца.

Тази обстановка подготвя сцената за Божието изявление на завета, което започва с думите: „Аз съм Йехова, твоят Бог, Който те изведох от Египетската земя, от дома на робството“ (20:2). Преди Бог да даде каквито и да е изисквания, които народа да следва, Той заявява, че е техния Освободител, Който се грижи за тях. Божият закон произлиза от желанието Му да спасява. Хората често гледат на заповедите като дълъг списък с неща, които трябва да правят или да не правят, за да ги обича Бог. Истината е точно обратното: Бог работи за нас преди да се опита да ни промени.

В този контекст на спасението, Бог продължава като проявява специални претенции над Своя народ: „Да нямаш други богове освен Мене“ (ст. 3). Оригиналният език тук е някак двусмислен, тъй като фразата „освен Мен“ сякаш позволява някакви други свръхестествени сили. Обаче, тя може да бъде преведена и като „против Мен“, което предполага, че в края на краищата, няма други богове. Какъвто е да е превода, това изискване за ексклузивност от еврейската нация е уникално сред древните богове.

В едно ясно действие, целящо още повече да ограничи тяхното доверие във всякакви други сили, втората заповед гласи: „Не си прави кумир или каквото и да е изображение“ (ст. 4). Това е последният удар срещу езическите богове, които почти винаги са изобразявани чрез нещо физическо. Богът на небето е „ревнив“ (ст. 5) за любовта и поклонението на Своя народ, и не приема раздвоени сърца.

Какви специални послания Изход 19-20?

Кои части от него са трудни?

Какви въпроси възникват в теб?

Кои са библейските принципи, които откриваш в текста?

В коя област от живота си можеш да приложиш Изход 19-20?

Смятате ли, че някои заповеди са по-лесни за спазване от други? Защо мислите, че това е така?

Какво можете да направите, за да не нарушавате заповедите, които намирате за по-трудни?

„О, внимавай какво правиш!“

Следващите две заповеди дават още инструкции за това как човеците трябва да се свързват с Бога ежедневно. Забраната да се говори Божието име „напразно“ означава, че човек не трябва да използва Господното име по безотговорен и лъжлив начин (Изход 20:7). Това се отнася до полагането на празни клетви – даването на обещания, които няма да спазиш – но също така е и предупреждение срещу други форми на изговарянето на Божието име по маловажен начин. Съботната заповед е уникална идея сред световните нации. За един ден от седмицата хората трябва да спрат да работят, за да си спомнят и да почетат творческата сила на Бога. Тази заповед също така служи като мост между законите, свързани с Бога, и законите, ръководещи човешките взаимоотношения. Съботата закриля нашата връзка с Бога и ни предпазва от насилствени връзки, които се опитват да отнемат на хората необходимата почивка. Важността на тази заповед още повече е подчертана от промяната от типичното „Не“, към „Помни“ (20:8-11).

Петата заповед (20:12) също започва по различен начин, със заповедта да „почитаме“, вместо възпиращото „не прави“. Втората каменна плоча представя заповедите, които уреждат взаимоотношенията с други хора. Поддръждайки ги по този начин, Бог подчертава, че това как обичаме нашите близки, показва колко обичаме Бога (вижте също 1 Йоан 4:20,21). Най-фундаменталната от всички човешки връзки е тази с нашите родители. Бог знае, че разпадът на обществото започва в дома. Той подчертава значението на тази заповед като я поставя на първо място при заповедите, които са свързани с взаимоотношенията ни с околните, но и като я прави единствената с условно обещание за благоденствие.

Последните пет заповеди идват бързо, като допълнително формулират добрите човешки взаимоотношения:

„Не убивай“.

„Не прелюбодействай“.

„Не кради“.

„Не лъжесвидетелствай против ближния си“.

„Не пожелавай“. (Изход 20:13-17).

Можем да си мислим, че в този списък, те са изброени, намаляващи по значение. Отнемането на нечий живот изглежда, сякаш влияе повече на останалите, отколкото алчността. Обаче е важно да разберем, че тук важността не намалява. Алчността е в сърцето на всеки грях (1 Тимотей 6:10). Макар, че десетата заповед е насочена към нарушение, което се случва само в ума, нейната позиция при заключението и обобщението на всичките десет, подчертава важността ѝ като истинското начало на всички разрушени взаимоотношения.

Каква връзка имат следните стихове с Изход 19-20?

За какви други стихове/обещания се сещаш във връзка с Изход 19-20?

Да разбираш заповедите:

Исая 43:10

Матей 22:37-40

Лука 18:18-23

Римляни 13:9

Ефесяни 6:1-4

Да живееш заповедите:

Колосяни 3:5-10

Евреи 10:16,17

Евреи 12:14-22

Разгледай Изход 19-20 отново и открий Исус в него.

Как преоткриваш Исус тук?

Какво ти казва Исус чрез Изход 19-20?

Какъв е твоят отговор на този призив на Исус? Помоли се.

Защо е необходим законът, ако спазването на заповедите не е основата на нашето спасение?

Какво се случва, когато се провалим?

Тъй като Исус учи, че вярата е условието за спасението, много хора не го асоциират със закона. Един от най-известните стихове в Библията цитира Неговите собствени думи: „Защото Бог толкова възлюби света, че даде Своя Единороден Син, за да не погине нито един, който вярва в Него, но да има вечен живот“ (Йоан 3:16). Исус ясно казва, че вярата в Бога е единственият начин да получим дара на вечния живот, но човешкото поведение е също толкова важно за Исус. Той често говори за закона. За да избегне недоразумения, Той набляга на това, че не е дошъл да премахне закона, а предупреждава срещу религиозните водачи, които учат народа да го нарушават (Матей 5:17-19).

Всъщност, когато изучаваме Неговия живот, е лесно да видим, че вместо да омаловажава заповедите, Исус ги възвишава. Например, Той учи: „Чули сте, че е било казано на древните: „Не убивай; и който убие, ще бъде виновен пред съда“. А пък Аз ви казвам, че всеки, който се гневи на брат си без причина, ще бъде виновен пред съда; и който каже на брат си „празноглавецо“, ще бъде виновен пред Синедриона; а който му каже: „бунтовни безумецо“, ще бъде виновен за огнения пъкъл“ (Матей 5:21,22). Исус не се отклонява от закона, а го обяснява и утвърждава неговото по-дълбоко значение.

Исус обяснява, че една любяща връзка с Него се случва само когато човекът спазва Неговите заповеди. Исус казва на Своите ученици: „Това е Моята заповед: Да се обичате един друг, както Аз ви възлюбих (...) Вие сте Ми приятели, ако вършите онова, което ви заповядвам“ (Йоан 15:12,14). Древните египтяни вярват, че когато умрат, те трябва да докажат своята невинност и да се оправдаят пред Озирис, богът на подземния свят, за да получат вечен живот. Техните сърца трябва да бъдат претеглени на везна, на чиято една страна стои перце. Ако са спазвали законите и вярно са почитали своите богове, техните сърца няма да бъдат по-тежки от перцето и те ще продължат към вечността. В контраст на това, Исус предлага Своята прошка на целия свят. Той не се моли само за войниците, когато казва: „Отче, прости им, защото не знаят какво правят“ (Лука 23:34). Всички ние можем да намерим прошка чрез Христос: „Ако някой съгреши, имаме Ходатай при Отца – Исус Христос Праведния“ (1 Йоан 2:1). Законът не е предназначен, за да ни изпълва със срам, защото сме се провалили в достигането на нашите идеали – изобщо не! Законът е там, за да ни води към Исус, докато осъзнаваме нашите провали и се протягаме към Него за прошка.

Как можеш да приложиш Изход 19-20 в живота си през тази седмица?

Какви лични решения базираш на библиейското ти изследване през тази седмица?

Какви са практичните стъпки, които ще предприемеш?

Как ще обясните красотата на закона на един християнин, който смята, че Исус е против закона?

Непроменимият закон

„Твърдението, че чрез Своята смърт Христос заличава закона на Своя Отец, е без основание. Ако беше възможно законът да бъде променен или отхвърлен, тогава Христос нямаше нужда да умре, за да спаси човека от наказанието за греха. Христовата смърт, която далеч не премахва закона, доказва, че той е неотменим. Божият Син идва, за да „възвеличи закона и да го направи почитаем“ (Исая 42:21)“ (Уайт, Е. Великата борба, с. 466 – англ. изд.).

„Божият закон, както е представен в Писанията, има много изисквания. Всеки принцип е свят, справедлив и добър. Законът обвързва хората с Бога, той достига до мислите и чувствата и произвежда убеждение за грях във всеки, който е чувствителен към нарушението на неговите изисквания. Ако законът се отнасяше само да външното поведение, хората не биха били виновни за техните грешни мисли, желания и намерения. Но законът настоява самата душа да бъде чиста и умът свят, така че мислите и чувствата да бъдат в съответствие със стандартите на любов и праведност“ (Уайт, Е. Избрани вести, Т1, с. 211 – англ. изд.).

„В своите учения Христос показва колко важни са принципите на закона, изговорени от Синай. Той е живото изпълнение на този закон, чиито принципи остават завинаги стандарт за правдата – стандартът по който всички трябва да бъдат съдени в онзи велик ден, когато съдиите ще седнат и книгите ще се отворят. Той идва, за да задоволи всички изисквания на справедливостта и, като глава на човечеството, да покаже на хората, че те могат да направят същото, изпълнявайки всяко Божие изискване. Благодарение на мярата на Неговата благодат, предоставена на всяка човешко същество, никой няма нужда да пропуска небето. Съвършенството на характера е постижимо за всеки, който го желае. Това е основата на новия завет на евангелието. Законът на Йехова е дървото, евангелието е уханните цветове и плодове, които то носи“ (Уайт, Е. Ривю енд Херълд, 5 април 1898 г.).

„Божият закон, по своето естество, е непроменим. Той е откровение на волята и характера на Неговия Автор. Бог е любов и Неговия закон е любов. Неговите два велики принципа са любовта към Бога и любовта към човека. „Любовта изпълнява закона“ (Римляни 13:10). Божият характер е праведен и истинен, такова е и естеството на Неговия закон. Псалмистът казва: „законът Ти е истина“, „всички Твои заповеди са правда“ (Псалми 119:142,172). И апостол Павел заявява: „Така че законът е свят и заповедта – свята, праведна и добра“ (Римляни 7:12). Такъв закон, бивайки изражение на ума и волята на Бога, трябва да бъде толкова издръжлив, колкото Своя Автор“ (Уайт, Е. Великата борба, с. 476 – англ. изд.).

Сподели откритото през тази седмица с младежката си група.

Сподели преживяното през тази седмица в следствие от това, което откри в Изход 19-20.

Заедно обсъдете следните въпроси:

Според теб, защо Божият закон е необходим в нашата култура днес?

Как Бог разкрива Своята любов и грижа към Своя народ, преди да даде закона? (Изход 20:2)

Според теб, защо Бог спасява Своя народ от робството, преди да представи Своите изисквания?

Какво означава това, че Бог е „ревнив Бог“ (Изход 20:5). Какво говори това за Неговия характер и изисквания?

Защо Бог обвързва любовта към другите с любовта към Него? (1 Йоан 4:20,21)

Как Исус потвърждава важността на закона, докато свободно предлага прошка?

Как разбирате изказването, че законът е откровение на Божия характер? (върнете се към частта inSight, ако е необходимо)

Според теб, какви са най-големите възражение на хората към Божия закон? Как би отговорил на тях?

Как Бог ти е помогнал лично?